ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΤΟ ΤΙΡΚΙΛΙΚΙ ΚΑΙ Ο ΑΗΣ ΒΟΥΚΛΑΣ

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. Δ. Ι. ΚΑΡΑΜΠΑΤΗ

Μπαίνω στὸ Τιρκιλίκι. Εἶνε ὁ ὁρόμος ποὺ ὁδηγεῖ ἀπὸ τοῦ «Ἀλῆ Πασᾶ τὸ μεντάνι» στὸν Μπασμαχανέ, Ἡ κίνησις στὴν κεντρικὴ αὐτὴ ἀρτηρία τῆς Σμύρνης εἶνε ζωηροτάτη, ὅπως τὴν παλαιὰν ἐποχή. Τὰ καφενεῖα, ποὺ εἶνε στὰ διάφορα σημεῖα τοῦ δρόμου, συγκεντρώνευν πολλοὺς θαμῶνας. Σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ εἶνε τοποθετημένες στὸ πεζοδρόμιο οἱ καρέκλες τοῦ μαγαζιοῦ ἡ μιὰ δίπλα στὴν ἄλλη. Οἱ θαμῶνες μὲ τὰ γιορτινά τους — ἦταν ἡ ἐπέτειος τῆς Δημοκρατίας — κάθονται καὶ αὐτοὶ ὁ ἕνας κολλητὰ στὸν ἄλλο. Παίζουν οἱ περισσότεροι μὲ τὰ κομπολόγια τους, ἐνῷ ρουφοῦν τὸν ἀαρὺ γλυκό τους ἢ καπνίζουν τὸν ναργιλέ τους μὲ ποταμοῦ — ποὺ χάρις στὸν Ὅμηρο ἔγινε περίφημος, γιατὶ στὶς ὄχθες του γεννήθηκε, κατὰ τὴν παράδοσι. Συνεχίζω τὴν πορεία μου καὶ φθάνω στὸ σταθμὸ τῆς Γεφύρας. Εἶνε ὁ πρῶτος σταθμὸς ποὺ κάνουν τὰ τραῖνα ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τὸν σταθμὸ τῆς Πεύντας γιὰ τὸ Ἀϊδίνι, τὸν Μπουτζὰ καὶ τὸ Σεβδίκιοϊ. Τὸν βρίσκω στὴν ἴδια σχεδὸν κατάστασι ὅπως καὶ τότε. Ἐκεῖ πληροφορεῦμαι ὅτι τὰ «Χιώτικα» ἐξακολουθοῦν νὰ εἶνε τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα τῆς Σμύρνης καὶ ὅτι ἡ συνοικία τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου κατοικεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ Τούρκους πρόσφυγας τῆς Θράκης καὶ τῆς Κρήτης.

Ἡ μεγάλη γέφυρα τῶν Καραβανιῶν.

ὀτζέμικο (περσικὸ) τουμπεκί. Στὴ μέση μιὰ συντροφιὰ ἀπὸ τσιγγάνους τσαλγκιτζῆδες (ὀργανοπαίκτας) μὲ ντοαούλια καὶ ζουρνάδες τοὺς διασκεδάζουν.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἕνας ποὺ μερακώθηκε ζητᾶ νὰ παίξουν τὸ ζεϊμπέκικο. Οἱ ἄλλοι ἐνθουσιάζονται καὶ φωνάζευν «Ἔκλὶ Ἀλῆ-Ἔκλὶ Ἀλῆ, Οἰνὰ μπακαλούμ». (Ἔλα Ἀλῆ, Ἔλα Ἀλῆ, χόρεψε νὰ σὲ δοῦμε). Καὶ ὅταν ὁ Ἀλῆς ἄρχισε νὰ χορεύῃ μὲ τὰ τσαλιμάκια καὶ τὰ τσακίσματά του, οἱ περίεργοι συνέρρευσαν μπρὸς στὸ καφενεῖο καὶ ἀπεθαύμαζαν τὴν χορευτικήν του δεινότητα.

— Ἀσκ<ελσεῦν ! (μπράβο), φώναξαν μὲ Ἰκανοποίησι.

Παρακάτω ἕνα μικρὸ ὁλοκάθαρο κεμπαπτσίδικο κάνει χρυσὲς δουλειές. Ὁ ἰδιοκτήτης του, ἕνας ξερακιανὸς μὲ λεπτὰ χαρακτηριστικά, στέκεται δίπλα στὴν πόρτα. Μόλις κανεὶς στρέψῃ τὴν προσοχή του πρὸς τὰ ἐκεῖ, τὸν προσκαλεῖ μὲ πολλὴν εὐγένεια:

— Μπουγιουροῦμ, μπέημ (ὁρίστε, κύριε).

Πλησιάζω. Τσακίζεται νὰ μὲ περιποιηθῇ. Ἀφοῦ δοκίμασα τὸ νοστιμότατο «ντονὲρ κεμπάπι», τὸ «σοῖς κεμπάπι» καὶ ἔφαγα μιὰ μεγάλη φέτα ἀπὸ ἕνα ὁλόγλυκο καὶ νόστιμο πεπόνι τοῦ Κιρκαγάτς ἢ τοῦ Ντικελῖ, ἐνῷ ἀναχωρῶ μοῦ εὔχεται:

— Γκιουλὲ, Γκιουλέ! (δηλαδὴ πάντα χαρούμενες).

Δυὸ-τρία χασάπικα, ἀραδισαμένα ἐκεῖ, μοῦ κάνουν ἐντύπωσι. Ἀστράφτουν ὁλόκληρα ἀπὸ καθαριότητα. Τὰ τσιγκέλια τους εἶνε μπρούντζινα καὶ τὰ κρέατα ὡραῖα καὶ παχύτατα. Πιὸ πέρα βλέπω καὶ τὸ περίφημο τούρκικο χαμάμι. Θυμᾶμαι ὅμως μιὰ ὅταν ἤμουνα μικράκι, ἡ μητέρα μου, ποὺ εἶχε συμπάθεια στὸ χαμάμι αὐτό, ἔπαιρνε καὶ μένα μαζί της. Βλέπω ἐπίσης καὶ τὸν φοῦρνο ἀπ' ὅπου παίρναμε τότε, πρὶν 40 περίπου χρόνια, ραμαζανόπιττες, καθὼς καὶ τὸ χαλβατζῆ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀγοράζαμε χαλβά. Μιὰ ζεστὴ πίττα μὲ χαλβὰ ταχινένιο ἤτανε τότε τὸ ὁλόκαμα γιὰ νὰ μὴν κλαίω στὸ χαμάμι, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσα νὰ ὑποφέρω τὴ ζέστη.

Σὲ μιὰ γωνιὰ ἕνας νεαρὸς πουλᾶ «τσιτσιμπίρια» (γκαζόζες) καὶ ἕνας ἄλλος «Κιτζ-κιτζ» (καλαμπόκι καβουρτισμένο). Μανάβικα ἔχει ὁ δρόμος πολλὰ καὶ ἀρκετὰ γαλακτοπωλεῖα, ὅπου βρίσκει κανεὶς ὁνομαστὰ τουρκικὰ γλυκὰ «τασὺκκιακασὶ» (στῆθος τῆς κότταας), «χανοὺμ μπουτοῦ» (μηρὸς τῆς χανούμισσας), «κὰν τὶν γκεμπὲ» (ὀμφαλὸς τῆς γυναίκας), «μαλεμπὶ», «ἀσουρὲ», «κιοσκιοὺλ» καὶ στὸν καιρὸ του καχμάκι γλασσάδα (παγωτό), ποὺ σερβίρεται στὰ ἰδιότυπα πιατελλάκια καὶ μοσχομυρίζει.

Διέτρεξα τὸν δρόμο τοῦ Τιρκιλικιοῦ καὶ ἐφθασα στὴν γωνία ὅπου ἑνώνεται μὲ τὸν δρόμο τοῦ Μπασμαχανέ. Πορέκει ἡ παλιὰ φροὺρη. Ἀπὸ ἐκεῖ ἕνα πλατὺ δρσσίζει μὲ τὸ κρυστάλλινο νερὸ της τοὺς περαστικοὺς καὶ τοὺς περιείκους. Ἕνα σαμολαδᾶκο συνεχίζει ἀκόμα τὴ δουλειά του, ὅπως τότε, καὶ τὸ μικρὸ τζαμὶ ἐξακολουθεῖ νὰ συγκεντρώνῃ τοὺς πιστούς.

Διαστιτώνω πὼς ἔχει μειωθῇ σημαντικὰ ἡ κίνησις τοῦ δρόμου αὐτοῦ ποὺ εἶνε ἀρκετὰ πλατὺς, παράλληλος πρὸς τὶς σιδηροδρομικὲς γραμμὲς καὶ ὁδηγεῖ πρὸς τὸ Γεφύρι. Μαγαζάκια ὑπάρχουν καὶ τώρα ἀρκετὰ, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ δουλεύουν πολύ. Ἀπὸ τὴν ἀρτηρία αὐτὴ τότε, καραβάνια ἀπὸ καμήλες καὶ ἄλλα μεταφορικὰ μέσα, ἔφεραν στὴν ἀγορὰ τῆς Σμύρνης σῦκα, σταφίδες, γλυκόρριζα, σουσάμι, στάρι καὶ πολλὰ ἄλλα καλά. Περνώντας ἀπ' ἐκεῖ εἶδα ἕνα καραβάνι ἀπὸ ἕξῃ καμήλες, μερικοὺς ἀραμπάδες καὶ λίγα αὐτοκίνητα νὰ διασχίζουν τὸν δρόμο.

Ἡ περιοχὴ αὐτὴ, ὅπου ἄλλοτε κατοικοῦσαν Ἕλληνες, εἶχε τὴν τύχη νὰ μὴ καταστραφῇ. Ἔτσι διεσώθη καὶ ὁ ναὸς τῆς συνοικίας τοῦ Ἀη Βούκλα. Ἔχει κτισθῇ μιὰ ἀπὸ τὶς δύο ἐξωτερικὲς πόρτες τοῦ αὐλογύρου καὶ μετετράπη σὲ μουσεῖο, ὅπου ἔχουν μεταφερθῇ τὰ γλυπτὰ ποὺ διεσώθησαν ἀπὸ τὸ μουσεῖο τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, τὰ ὁποῖα εἶνε πολυάριθμα, καθὼς καὶ μερικὰ που ἀνευρέθησαν κατὰ τὶς ἀνασκαφὲς τῆς ἀρχαίας Ἀγορᾶς τῆς Σμύρνης στὴν περιοχὴ Ναμαζιάγ.

Στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ναοῦ ὑπάρχουν ἀκόμη μερικὲς εἰκόνες καὶ σταυροὶ καὶ στὸ θόλο ἡ εἰκὼν τοῦ Παντοκράτορος.

Ἀπὸ τὰ κειμήλια, μὲ τὰ ὁποῖα εἶνε γεμάτη ἡ ἐκκλησία καὶ ὁ γυναικωνίτης, τὰ περισσότερα προέρχονται ἀπὸ τὸ μουσεῖο τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουν μιὰ ὡραία ξυλόγλυπτη πύλη ἀρίστης τέχνης καὶ δυὸ ἐπιτάφιοι. Ἡ καθαριότης ποὺ ἐπικρατεῖ στὸ μουσεῖο εἶνε ἀμφιμπὴ καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῶν φυλάκων ἀνεπίληπτη.

Μιὰ ποὺ εὐρισκόμουνα στὴ περιοχὴ αὐτὴ, ἐπισκέπτομαι καὶ τὶς Πορτάρες. Τότε, στὰ καλὰ ἐκεῖνα χρόνια, σ' ἕνα πέρασμα τοῦ δρόμου πάνω ἀπὸ τὶς σιδηροδρομικὲς γραμμὲς, ποὺ συνέδεε τὶς συνοικίες τοῦ Ἀη-Βούκλα καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ὑπῆρχαν δυὸ τερσάστιες σιδερένιες πόρτες, ποὺ ἀφύλασσε τὸ τραῖνο. Τώρα ὅμως πάνε κι' αὐτές. Στὴ θέσι τους ἔχουν τοποθετηθῇ μοντέρνα καὶ συγχρονισμένα μηχανήματα γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό.

Ἡ «Σοκάκια», ἕνας δρόμος κοντὰ στὶς σιδηροδρομικὲς γραμμὲς, ὁδηγεῖ σ' ἕνα γραφικὸ τοπίο ποὺ βρισκόταανε στὸ βάθος ἑνὸς δρόμου. Ἡ νοσταλγία μ' ἔφερε στὸ μέρος ἐκεῖνο. Ὑπῆρχαν ἐκεῖ δυὸ ὀνομαστὲς ταβέρνες τοῦ Πανάρετου καὶ ἑνὸς ἄλλου, ποὺ δὲν θυμᾶμαι τώρα τὸ ὄνομά του. Τροφοδοτοῦσαν τότε τὴν ἀγορὰ μὲ οὖζο, ρακὶ καὶ μαστίχα καὶ μὲ διαφόρων εἰδῶν κρασιά. Τώρα ἔχουν μετατραπῇ σὲ ἐξοχοδεψεῖα. Τὰ ἀμπάρια τῶν ἀχύρων βρίσκονται ἀκόμη ἀλάμεσα στὸ δρόμο καὶ τὶς σιδηροδρομικὲς γραμμές. Ἐκτελοῦν καὶ πάλι τὸν ἴδιο προορισμό. Στὸ σημεῖο αὐτὸ, ὅπως τότε ἔτσι καὶ τώρα, διεξάγεται τὸ ἐμπόριο τῶν πετοινῶν, ποὺ μεταφέρονται σιδηροδρομικὼς ἀπὸ τὸν Κασαμπᾶ, τὴν Μαινεμένη καὶ τὸ Κιρκαγάτσι.

Στὸ τέρμα τῆς «Σοκάκας» ὑπῆρχε ἕνα ἀπέραντο κτῆμα μεταξὺ τοῦ Μέλητος ποταμοῦ καὶ ἑνὸς παραπετάμου του. Αὐτὸ ἤθελα νὰ ἐπισκεφθῶ. Τότε ὡργίαζε ἐκεῖ ἡ ὁλάστησις καὶ τὰ ἤσυχα νερὰ τοῦ ποταμοῦ τὰ αὐλάκωναν πολλὲς πάπιες μὲ τὰ παπάκια τους. Τὸ σημεῖον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἤταν γραφικώτατο τὴν καλὴν ἐποχὴ, χάρις στὴν περιποίησί του ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας νεικοκυραίους τῆς γειτονιᾶς, μὲ τὸν νεφρμυλό του ποὺ δούλευε ἀδιάκοπα καὶ μ' ἕνα μικρὸ καταρράκτη, ἔχει τώρα νεκρωθῇ. Ὁ παραπόταμος σκεπάστηκε γιὰ νὰ διαπλατυνθῇ ὁ δρόμος, τὰ σπίτια, ποὺ γειτόνευαν πρὸς τὴν μεγάλη γέφυρα τῶν καραβανιῶν, ἡ ὁποία συνδέει τὴν πόλι τῆς Σμύρνης μὲ τὶς συνοικίες τοῦ Σταυροῦ, Ἁγίου Κωνσταντίνου κλπ., ἔχουν κατερειπωθῇ. Ἀκόμη καὶ τὸ καφενεδάκι, ποὺ φαινότανε σὰν κρεμασμένο σὲ μιὰ ψηλὴ γωνιὰ τῆς ὄχθης τοῦ Μελήτης, ἔχει ὑποστῇ τὴν ἴδια τύχη.

Τὸ μεγάλο περιβόλι τοῦ Κολοδελώνη τὸ βρίσκω πραγματικὰ κολοδωμένο. Τὸ μεγαλύτερο μέρος του μετετράπη σὲ μαγαζιὰ ποὺ ἐπισκευάζουν ἀραμπάδες καὶ πουλοῦν κηπουρικὰ ἐργαλεῖα ἢ ἔχει διαρρυθμισθῇ. Ἔμεινε ἕνα μικρὸ τμῆμα τοῦ περιβολιοῦ ποὺ ὑβρεσάνει ἀπὸ ἕνα μαγαγανοπήγαδο ποὺ βρίσκεται στὴν εἴσοδο τοῦ κτήματος, ἀκριβῶς στὸν κεντρικὸ δρόμο.

Περνῶ τὸ μεγάλο γεφύρι τοῦ Μέλητος. Τὸ βάθος κυλοῦν ἤρεμα τὰ νερὰ τοῦ Ἐπιθυμοῦσα νὰ συνεχίσω τὴν περιοδεία μου πρὸς τὸν Προφήτη Ἠλία, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔμεινε καιρός. Κάθομαι λοιπὸν σ' ἕνα παγκάκι τοῦ σταθμοῦ καὶ ἀναπαλῶ τὰ περασμένα.

Θυμᾶμαι τὸν Κοῦλα τῶν Καλογραίων, τὸ ἀρμένικο καὶ φράγκικο νεκροταφεῖο, θυμᾶμαι τὴν Χαράβρα ποὺ στὰ παιδικά μου χρόνια ἔπαιζα ἐκεῖ ποδόσφαιρο, τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Ἄννας τῆς Κουρελοῦς, ποὺ πῆρε αὐτὸ τὸ ἐπώνυμο ἰματὶ σὲ πιστοὶ ἢ μᾶλλον οἱ πιστὲς κρεμοῦσαν πάνω σὲ μιὰ λυγαριὰ ποὺ βρισκόταν μπρὸς στὴν ἐκκλησίτσα κομματάκια ἀπὸ κουρέλια — ἀργόμενα ἀπὸ τὰ φορέματά τους. Θυμᾶμαι ἀκόμη ὅτι οἱ Καμάρες, τὰ δύο ἀρχαῖα ὑδραγωγεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἕνα εἶνε τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τὸ ἐξωκκλήσι τοῦ Προφήτου Ἠλία ὅπου ὅταν ἤμουν μαθητὴς ἐπήγαινα ἐκδρομὴ, τὸν Παράδεισο, τὸ σημεῖον ὅπου βρισκόταν ὁ Ἱππόδρομος καὶ γίνοταν κατὰ καιροὺς οἱ Ἱπποδρομίες, τὸ μεγάλο ἀμερικανικὸ σχολεῖο τοῦ φιλάθλου Μακλόχλαν, ποὺ διέθετε καὶ ἕνα ἄριστο κλειστὸ γυμναστήριο, βρίσκονταν σ' ἐκεῖνη τὴν περιοχή.

Εἶμαι στενοχωρημένος ποὺ δὲν ἔχω τὸν καιρὸ νὰ τὰ ἐπισκεφθῶ καὶ γιὰ νὰ παρηγορηθῶ ὑπόσχομαι στὸν ἑαυτό μου στὸ πρσεχὲς μου ταξίδι νὰ μὴν παραλείψω νὰ τὸ κάνω.

Δ. Ι. ΚΑΡΑΜΠΑΤΗΣ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ-ΘΑΥΜΑ

ΕΝΑΣ 14ΕΤΗΣ ΣΚΑΚΙΣΤΗΣ ΕΘΡΙΑΜΒΕΥΣΕΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

ΟΙ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΙΣΠΑΝΟΥ ΠΟΜΡ

Ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς Ὑπηρεσίας Διεθνῶν Νέων κ. Νετρφλιγγερ παρηκολούθησε τοὺς τελευταίους ὀργανωθέντας διεθνεῖς ἀγῶνας σκακιοῦ εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ περιγράφει τὴν ἐντύπωσιν ποὺ ἐπροξένησε τὸ παῖξιμο ἑνὸς νεαροῦ Ἰσπανοῦ.

Μεταξὺ τῶν λαθόντων μέρος εἰς τοὺς διεθνεῖς ἀγῶνας σκακιοῦ περιελαμβάνετο καὶ ἕνας νεαρὸς Ἰσπανὸς, ὁ Ἀρθούρος Πομάρ, ἡλικίας 14 ἐτῶν.

Οἱ παγκόσμιοι ἄσσοι τοῦ σκακιοῦ προβλέπουν εὐρὺ μέλλον διὰ τὸν νεαρὸν αὐτὸν Ἰσπανὸν, ὁ ὁποῖος μολονότι δὲν ἐκέρδισε κανένα πρῶτον βραβεῖον εἰς τὴν ὁμάδα τῆς ὁποίας μετέιχεν, κατέλαβε ὅμως τὴν ἐκτην θέσιν μεταξὺ τῶν δώδεκα καλυτέρων σκακιστῶν τοῦ κόσμου. Ὁ κ. Γ. Ἄμπρασμς, ἕνας ἀπὸ τοὺς πρωταθλητὰς τῆς Γερμανίας, εἶπε διὰ τὸν Πομάρ: «Ἔπαιξε θαυμάσια καὶ προβλέπω ὅτι θὰ ἔχῃ ἀκόμη λαμπρότερον μέλλον». Ὁ Πομάρ, παρ' ὅλην τὴν μικρὰν ἡλικίαν του καὶ τοὺς ἐπαίνους ποὺ τοῦ ἔπλεξαν εἰς τοὺς σκακιστικοὺς κύκλους, δὲν ἄλλαξε καθόλου καὶ διατηρεῖ πάντοτε τὴν ἀφελειάν του. Τοῦ ἀρέσουν πολὺ τὰ ζαχαρωτὰ. Πάντοτε ἔχει μαζί του μιὰ χαρτοσακκοῦλα μὲ καραμέλλες καὶ τὶς πιπιλίζει διαρκῶς. Ἐπὶ πλέον εἶνε καὶ πολὺ φλύαρος. Τρελλαίνεται γιὰ τὶς περιπετειώδεις ἱστορίες καὶ ἔχει δύο φιλοδοξίες στὴ ζωή του: Θέλει νὰ γίνῃ ἕνας πρώτης τάξεως μηχανικὸς καὶ μέχρις ὅτου καταρρώσῃ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν φιλοδοξίαν του αὐτήν, γιατὶ φυσικὰ ἀκόμη πηγαίνει στὸ σχολεῖο — εἶνε ἄλλως τε μόνον 14 ἐτῶν — θὰ προσπαθῇσῃ νὰ ἀποκτήσῃ τὸν τίτλον τοῦ παγκοσμίου πρωταθλητοῦ τοῦ σκακιοῦ. Παρὰ τὴν νεαράν ἡλικίαν του ὅμως σκέπτεται λογικὰ καὶ δὲν ἐλπίζει ὅτι θὰ ἐκπληρώσῃ τὶς δύο φιλοδοξίες του αὐτὲς πρὶν περάσουν ἀρκετὰ χρόνια. Πρὸς τὸ παρὸν σκεπτεῦεν νὰ ἐπιχειρήσῃ μίαν περιοδείαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλπίζει νὰ κερδίσῃ περὶ τὶς 40 χιλιάδες λίρες ἀπὸ σκακικὰς ἐπιδείξεις. Πάντως ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν του εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Λονδίνου δὲν ἔλαβε καθόλου χρήματα. Ἔλαβε μόνον ἕνα ἀργυροῦν κύπελλον εἰς ἀναγνώρισιν τῆς θαυμασίας ἐπιδόσεώς του.

Ὁ Πομάρ εἶνε πολὺ δημοφιλὴς μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν του. Ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Μαδρίτην, οἱ μικροὶ φίλοι του ἐπῆγαν εἰς προϋπάντησίν του εἰς τὸ ἀεροδρόμιον καὶ τὸν μετέφεραν ἐπάνω στοὺς ὤμους ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ ἀεροδρομίου, ὅπου τὸν ἐπεμενε ἡ μητέρα του, κρατοῦσα ἕνα δέμα μὲ βιβλία, ποὺ προτιμᾷ ὁ Πομάρ

Οἱ πολυπληθεῖς θεαταὶ, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ποὺ παρηκολούθησαν τοὺς ἀγῶνας, ἐθαύμασαν τὸ ψυχραιμον παιχνίδι τοῦ νεαροῦ Πομάρ. Θυμηδία μάλιστα κατέλαβε τὸ ἀκροατήριον ὅταν εἶδε τὸν ἐναρὸν Ἀρθοῦρο νὰ προσφέρῃ τὴν σακκοῦλα μὲ τὶς καραμέλλες του εἰς τὸν γηραιὸν καὶ γενειοφόρον ἀ τίπαλόν του, ὁ ὁποῖος ἦτο κατὰ ἡμισυ τοὐλάχιστον αἰῶνα πρεσβύτερος του.

Ἡ καλυτέρα παρτίδα τῆς δωδεκαημέρου μάχης τῶν πιεντῶν διεξήχθη κατὰ τὸν ἕκτον γύρον, ὁπότε ὁ Ἀρθούρος ἀντιμετώπισε τὸν δόκτορα "Ὀσσιπ Μπερνστάϊν, ἕνα πρωταθλητὴν τοῦ σκακιοῦ, ρωσικῆς καταγωγῆς, αντιπροσωπεύοντα τὴν Γαλλίαν, ἡλικίας 65 ἐτῶν, ὁ ὁποῖος ἐπίσης παῖζει σκάκι ἀπὸ ἡλικίας 13 ἐτῶν. Τὴν παρτίδα αὐτὴ παρηκολούθησαν οἱ παριστάμενοι, λόγῳ τῆς ζωηρᾶς ἀναλαγῆς τῶν φάσεών της, μὲ μεγάλον ἐνδιαφέρον. Ὁ Ἀρθούρος παρ' ὅλην τὴν μεγάλην διαφορὰν ἡλικίας ἀπὸ τὸν ἀντίπαλόν του καὶ τὴν ὀλιγωτέραν πεῖράν του τὸν ἠνάγκασε νὰ ἀλλάξῃ τακτικὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παιχνιδιοῦ. Εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ Πομὰρ ἀπέκρουσεν, ὅπως ἐπιστεπτεῖησαν οἱ παρακολουθοῦντες ἐπαγγελματίαι σκακισταί, τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Μπερνστάϊν μὲ μεγάλην ἐπιδεξιότητα καὶ κατόπιν ἐγκατέλειψε τὴν ἄμυναν καὶ ἀνέλαβεν ἐπίθεσιν. Μετὰ παιγνίδι τεσσάρων ὀχεδὸν ὡρῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἔγιναν 28 κινήσεις, ὁ δξεπτὲς δόκτωρ Μπερνστάϊν ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν παρτίδα, ἀναγνωρίζων τὴν ἥττάν του καὶ νὰ συγχαρῇ τὸν 14ετὴ ἀντίπαλόν του.

Εἴκοσι τέσσαρες πρωταθληταὶ τοῦ σκακιοῦ, ἀντιπροσωπεύοντες ἑνδεκα χώρας, ἔλαβεν μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Λονδίνου, ποὺ ἤσαν ἡ σοβαρωτέρα διεθνὴς συνάντησις τῶν τελευταίων ἐτῶν. Οὐδεὶς ὅμως ἐξ αὐτῶν ἐξέφρασε μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀναμετρηθῇ μὲ τὸ παιδι-θαῦμα μετὰ τὴν παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν, ὁπότε ὁ Πομὰρ θὰ ἔχῃ ἀποκτήσει πολὺ μεγαλυτέραν πεῖραν ἀπὸ σήμερον.

Ὁ Ἀρθοῦρος Πομὰρ εἶνε ἡ τελευταία λέξις εἰς τὸν διεθνῆ στίβον τοῦ ζατρικίου. Ἐὰν ἐπαληθεύσουν αἱ προβλέψεις τῶν εἰδικῶν, ἡ φιλοδοξία τοῦ Ἀρθούρου διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ τίτλου παγκοσμίου πρωταθλητοῦ τοῦ σκακιοῦ θὰ ἱκανοποιηθῇ πρὶν φθάσῃ τὰ εἴκοσι χρόνια του.

Φ. ΝΤΕΡΦΛΙΝΓΓΕΡ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ
ΜΙΡΑΝΤΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΠΑΣ
ΖΙΝΕΤ ΛΑΚΑΖ
Λ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ

ΤΟ ΚΥΜΑ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΚΑΤΕΚΛΥΣΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗΝ

ΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΑΙ ΤΩΝ ΛΙΠΟΤΑΚΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙ ΑΛΛΑΙ ΜΑΣΤΙΓΕΣ

Ὁ Ἄγγλος δημοσιογράφος κ. Τάμπορι περιγράφει κατωτέρω τὸ κῦμα τῆς ἐγκληματικότητος ποὺ κατέκλυσε τὴν Εὐρώπην:

Ὁ Ματίας Ρακόσι, ἀντιπρόεδρος τῆς οὐγγρικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀρχηγὸς τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Οὐγγαρίας, μετὰ τὸ πέρας τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου συνελήφθη καὶ κατεδικάσθη εἰς δέκα ἔξ ἐτῶν φυλάκισιν ποὺ ἠναγκάσθη νὰ ἐκτίσῃ σχεδὸν ὁλόκληρον, ἀφοῦ ἔμειναν εἰς τὰς φυλακὰς δέκα πέντε ὁλόκληρα χρόνια. Ὁ κ. Ρακόσι μοῦ ὡμίλησεν ἐν ἐκτάσει διὰ τὸ κῦμα τῆς ἐγκληματικότητος, ποὺ σημειοῦται εἰς τὴν χώραν του:

«Μερικοὶ ξένοι παρατηρηταί, εἶπεν ὁ κ. Ρακόσι, κατακρίνουν τὰς Κυβερνήσεις τῶν διαφόρων χωρῶν λόγῳ τῆς παρατηρουμένης ἐλλείψεως δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Τὸ ἔργον μας ὅμως εἶνε παραπολὺ δύσκολον. Ἀκοῦστε μίαν ἱστορίαν ποὺ μοῦ συνέβη: Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἐπεσκέφθη τὰ γραφεῖα τοῦ κόμματός μας εἰς μίαν μικρὰν ἐπαρχιακὴν πόλιν. Τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ποὺ συνήντησα ἦταν ἕνας ἐγκληματίας μὲ τὸν ὁποῖον εἶχα μοιρασθῇ γιὰ ἀρκετοὺς μῆνες τὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς. Εἶχε κατηγορηθῇ ἐπὶ ληστείᾳ μετὰ βιασμοῦ· τὸ θῦμα ὑπέκυψεν εἰς τὰ τραύματά του καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μόλις κατώρθωσε νὰ σώσῃ τὸ κεφάλι του, καταδικασθεὶς εἰς ἰσόβια δεσμά. Καὶ τώρα βρισκότανε μπροστά μου ἄψογα ντυμένος καὶ μὲ ὕφος σπουδαίου ἀνθρώπου. Φυσικὰ διέταξα τὴν ἀστυνομίαν νὰ τὸν συλλάβῃ ἀργότερα, διότι ἔμαθα ὅτι εἶχε κατορθώσει νὰ ἀποδράσῃ ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ νὰ καταλάβῃ ὑπεύθυνον θέσιν εἰς τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα.

ΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΑΙ ΤΩΝ ΛΙΠΟΤΑΚΤΩΝ

»Ὅπως ἀπεκάλυψεν ὁ κ. Ρακόσι εἰς τὴν Οὐγγαρίαν μόνον ὁ ὑποχωρῶν γερμανικὸς στρατὸς ἠλευθέρωσεν ἄνω τῶν τριάντα χιλιάδων ἐγκληματιῶν καὶ κακοποιῶν. Καὶ τὸ χειρότερον ἀπ' ὅλα εἶνε ὅτι οἱ Γερμανοὶ κατέστρεψαν ὅλα τὰ ἀρχεῖα μὲ τὰ δακτυλικὰ ἀποτυπώματα καὶ τὰ ποινικὰ μητρῶα τῆς οὐγγρικῆς ἀστυνομίας. Ἔτσι δὲν ὑπάρχει κανένα ἐπιβαρυντικὸν στοιχεῖον διὰ τοὺς κακοποιοὺς οἱ ὁποῖοι κυκλοφοροῦν σήμερα ἀνενόχλητοι. Ἂν προσθέσῃ κανεὶς εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν τὼν κακοποιῶν τοὺς πολυαρίθμους λιποτάκτας, τὰς περιπλανωμένας ὁμάδας τῶν Ρώσων Κουζαλιγκς τοῦ Βάσσοβιτς, τοὺς Κροάτας Οὐστάσι, τοὺς Σλοβάκους ὁπαδοὺς τῆς φρουρᾶς Χλίνκα καὶ τὰ μέλη τῆς ρουμανικῆς Σιδηρᾶς Φρουρᾶς ποὺ κατὰ καιροὺς κατέφυγαν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, μπορεῖ νὰ καταλάβῃ γιατὶ σημειώνονται πέντε μὲ δέκα φόνοι τὴν ἡμέραν ἐκτὸς τῶν πολυαρίθμων κρουσμάτων κλοπῶν καὶ ληστειῶν ποὺ διαπράττονται νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς ὁλόκληρον τὴν Οὐγγαρίαν.

ΛΗΣΤΕΙΑΙ ΕΝ ΜΕΣΗ ΟΔΩ

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς λιποτάκτας, ὅπως ἐπληροφορήθην εἰς τὴν Οὐγγαρίαν καὶ τὴν Γιουγκοσλαυΐαν, προσπαθοῦν πρωτίστως ν' ἀποκτήσουν πολιτικὴν ἐνδυμασίαν. Εἰς τὴν Βουδαπέστην ἡ κυκλοφορία τοῦ κόσμου στοιματᾶ μόλις σκοτεινιάσῃ λόγῳ τοῦ φόβου τῶν λῃστειῶν αἱ ὁποῖαι διαπράττονται ἀκόμη καὶ εἰς τὰς μεγάλας λεωφόρους. Εἰς τὰς ἀποκέντρους συνοικίας μάλιστα διαπράττονται κλοπαὶ μέσα εἰς τὴν μέσην τοῦ δρόμου καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐκτελοῦνται ἔχει καταντήσει στερεότυπος. Ὁ κακοποιὸς πλησιάζει τὸ θῦμα ποὺ διάλεξε καὶ τοῦ ζητεῖ τσιγάρο καὶ μὲ τὸν φυσικώτερον τρόπον ἐρωτᾷ τὸ θῦμά του ἐὰν εἶνε ὠπλισμένον καὶ συνήθως φυσικὰ λαμβάνει ἀρνητικὴν ἀπάντησιν. διότι, ὡς γνωστόν, εἰς τὰ ἠττημένα καὶ κατεχόμενα ὑπὸ συμμαχικὼν στρατευμάτων Κράτη ἀπαγορεύεται ἡ ὁπλοφορία τῶν πολιτῶν. Τότε ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν περιστρόφου ἐλαφρώνει τὸ θῦμά του ἀπὸ κάθε πολύ